Aprobat în ședința Guvernului din _____2026

Decizia protocolară nr._____/2026

AVIZ

la proiectul de lege cu privire la stabilirea cotei 0 (zero) la TVA pentru produsele petroliere de bază (benzină, motorină) (inițiativa legislativă nr. 355 din 24 septembrie 2026)

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la stabilirea cotei 0 (zero) la TVA pentru produsele petroliere de bază (benzină, motorină), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 355 din 24 septembrie 2026) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege prevede reducerea cotei TVA aplicate produselor petroliere de bază (benzină, motorină) de la 20 % la 0 % pe perioada stării de urgență în sectorul energetic. Măsura este propusă în vederea amortizării șocului scumpirilor la combustibil pentru cetățeni și mediul economic, a asigurării continuității activităților economice de pe teritoriul țării, a protejării puterii de cumpărare a populației și a evitării falimentelor în sectorul agricol și cel al transporturilor.

Este de menționat că punerea în aplicare a măsurii propuse, în contextul intervențiilor destinate atenuării efectelor de criză, cu un impact financiar semnificativ, fără stabilirea sursei de finanțare, creează riscuri pentru asigurarea sustenabilității finanțelor publice și ar putea exercita presiune asupra capacității de onorare a angajamentelor privind finanțarea cheltuielilor bugetare planificate.

Or, conform art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea unei surse de finanțare, această normă constituțională consacrând principiile echilibrului bugetar și responsabilității fiscale.

În aceeași ordine de idei, măsura fiscală propusă nu răspunde în mod direct riscurilor invocate în fundamentarea proiectului în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu produse petroliere. Aplicarea cotei TVA de 0 % poate produce efecte asupra prețului final al produselor petroliere, însă nu determină, prin ea însăși, diversificarea surselor sau a rutelor de aprovizionare, creșterea disponibilității fizice a produselor, constituirea unor stocuri suplimentare ori consolidarea capacităților logistice necesare pentru asigurarea continuității aprovizionării. Prin urmare, nu se constată o corelare suficientă între riscurile sectoriale identificate și instrumentul de intervenție propus pentru gestionarea acestora.

Mai mult decât atât, măsura propusă presupune acordarea unui avantaj fiscal în mod uniform tuturor consumatorilor de benzină și motorină, fără diferențiere în funcție de nivelul veniturilor, volumul consumului sau gradul de vulnerabilitate.

Or, măsurile destinate atenuării impactului social al crizei energetice și al presiunilor inflaționiste urmează a fi promovate prin instrumente de politică socială și economică adaptate obiectivelor urmărite, care să permită sprijinirea directă și țintită a categoriilor afectate, fără a recurge la măsuri fiscale cu efecte bugetare semnificative și cu eficiență incertă în ceea ce privește reducerea prețurilor finale.

Totodată, în urma examinării, se constată că nota de fundamentare omite în totalitate măsurile proporționale deja dispuse prin Decizia nr. 8 din 25 septembrie 2026 a Comisiei Naționale de Management al Crizelor, și anume:

- mecanismul de calcul al prețului maxim al motorinei (pct. 5);
- restricțiile privind exportul și reexportul din Portul Internaţiona1 Liber „Giurgiulești” (pct. 8-11);
- limita de 40 de litri la comercializarea în recipiente (pct. 14); și
- reducerea cu cel puțin 20 % a consumului instituțional de carburanți (pct. 24).

În ceea ce privește oportunitatea măsurii propuse, reducerea cotei TVA la 0 % reprezintă cel mai amplu instrument fiscal posibil. În conformitate cu abordarea etapizată prevăzută de Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză, aplicarea unei asemenea măsuri se examinează doar în cazul atingerii și menținerii pragurilor critice de risc, după epuizarea instrumentelor cu impact bugetar mai redus. Pragurile stabilite de Centrul Național de Management al Crizelor (40 lei/litru pentru pragul de alertă și 45 lei/litru pentru pragul de presiune severă la motorină) constituie indicatori pentru declanșarea evaluării interinstituționale și a unui răspuns etapizat, iar nu valori care determină aplicarea automată a măsurilor de intervenție.

În subsidiar, menționăm că evoluția curentă a prețurilor la produsele petroliere indică o tendință constantă de scădere.

În aceste condiții, considerăm necesară valorificarea mecanismului existent de management al situației de criză prin deciziile Comisiei Naționale de Management a Crizelor și monitorizarea continuă a indicatorilor de risc. Oportunitatea aplicării unei măsuri fiscale poate fi examinată exclusiv în cazul atingerii pragurilor de risc stabilite, în baza unei evaluări prealabile.

În temeiul celor expuse, Guvernul nu susține proiectul de lege cu privire la stabilirea cotei 0 (zero) la TVA pentru produsele petroliere de bază (benzină, motorină).